

(Kort bemærkning).

Freddy Madsen (DKP):

Jeg må altså konstatere, at hr. Arne Bjerregaard ikke var i stand til at meddele nogen kildeangivelse for det citat af Lenin, som han her fremførte. Han siger, at det er fra før Lenin kom til magten. Ja men der foreligger faktisk udmærkede samlede udgaver af Lenins værker, også fra før det kommunistiske parti kom til magten i Sovjetunionen. Der er ingen undskyldning for den slags. Det tilkommer ikke mig at vurdere andre mennesker undtagen ud fra min egen livsholdning, men det forekommer mig, at jeg har ret til at sige, at en optræden som den, hr. Arne Bjerregaard her udviser, vist heller ikke kan være i overensstemmelse med kristen etik.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission i henhold til grundlovens § 51 [af Bendix m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXVIII) findes i tillæg A.sp. 2297, fremsættelsen i tidenden sp. 3379).

Forslaget sættes til forhandling.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

De i grundlovens § 51 omhandlede parlamentariske undersøgelseskommissioner er i dansk praksis en sjældenhed. Den seneste, vi havde, var i 1945. Da nedsatte man en parlamentarisk kommission, som skulle undersøge forholdene ved og under besættelsen for at sætte folketinget i stand til at afgøre,

om der kunne gøres ansvar gældende mod nogen minister.

Dette kunne med formandens tilladelse være et direkte citat fra den seneste udgave, udkommet i 1973, af professor Max Sørensens Statsforfatningsret. Selv om bestemmelsen efter sit indhold ikke er begrænset hertil, er dens anvendelse i særlig grad begrundet i tilfælde, hvor det drejer sig om at undersøge, om der er grundlag for minister-tiltale, og her kan jeg også henviser til professor Alf Ross: Dansk statsforfatningsret.

Fra forslagsstillernes side er der intet anført, som efter min og regeringens mening kan motivere et så drastisk skridt som det, man her har foreslået. Men helt bortset herfra har det jo allerede fra statsministerens tiltrædelseserklæring været bekendt for ethvert medlem i folketinget, at jeg i denne samling ville fremkomme med en redegørelse for situationen omkring de højere og andre videregående uddannelser på grundlag af et omfattende materiale. Det har endvidere, da det foreliggende forslag blev fremsat, været bekendt, at denne redegørelse ville blive afgivet i nær fremtid og derefter ville danne grundlag for en debat her i tinget, og denne debat på baggrund af min redegørelse finder som bekendt sted torsdag den 25. april, altså om et par dage.

Ud fra enhver betragtning må det være den eneste rimelige måde at lade de problemer, som forslagsstillerne har motiveret i deres forslag, behandle i den debat, vi skal have nu på torsdag, og derfor må jeg på regeringens vegne afvise det konservative forslag.

Risgaard Knudsen (S):

Fra socialdemokratisk side kan vi ikke medvirke til vedtagelse af det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Såfremt forslaget skulle komme til anden behandling, må jeg også på mit partis vegne anbefale, at dette forslag bliver forkastet. Skulle der blive fremsat ønske om en udvalgsbehandling mellem første og anden behandling, skal vi selvfølgelig ikke fra socialdemokratisk side modsætte os en sådan udvalgsbehandling. Men i så fald må jeg indtrængende bede formanden om, at forslaget bliver henvist til behandling i udvalget for forretningsordenen. Med det særkende, en parlamentarisk kommission har, må det være

[Risgaard Knudsen.]

ganske naturligt, at det bliver udvalget for forretningsordenen, hvortil forslaget henvises, såfremt der her i tinget næres ønske om en udvalgsbehandling.

Jeg kunne sådan set indskrænke mine bemærkninger hertil. Ministeren har jo allerede på en meget kontant måde afvist det foreliggende forslag til folketingsbeslutning og på en så kontant måde, som et sådant forslag efter min opfattelse skal afvises på, lad det være sagt samtidig, og det skal ministeren også have tak for.

Forslages formulering og de sparsomme bemærkninger til forslaget, som i øvrigt ikke indeholder nogen som helst begrundelse for nedsættelse af en parlamentarisk kommission, giver mig alligevel anledning til yderligere et par kommentarer.

Det at kræve parlamentariske kommissioner nedsat med henvisning til grundlovens § 51 bør i hvert fald ikke være noget, man spørger med her i folkettingen. Forslaget efterlader i høj grad det indtryk, at forslagsstillerne har en forkert opfattelse af, hvad der menes med den rette brug af parlamentariske kommissioner ifølge grundlovens § 51. I den forbindelse synes jeg også at man for god ordens skyld her fra folketingets talerstol skal have registreret, hvem forslagsstillerne er. Det er hr. Schlüter, det er hr. Bendix, det er hr. Flemming Jensen, det er hr. Hans Toft, og det er fru Gerda Møller. Jeg tror, det ville have været klogt, om de ærede medlemmer, forinden forslaget blev fremsat, nærmere havde undersøgt baggrunden for de parlamentariske kommissioner, der er blevet nedsat op gennem årene.

Ifølge forslaget til folketingsbeslutning er der alene tale om spørgsmål vedrørende et almindeligt lovgivningsanliggende, og det vil lige så godt kunne undersøges af et almindeligt folketingsudvalg, hvis der i folketinget i øvrigt findes behov for en sådan undersøgelse, som der peges på fra forslagsstillerne side. Vi bør nemlig ikke se bort fra, at det, der kan begrunde en parlamentarisk kommission nedsat, er den særlige myndighed, der ifølge grundloven knytter sig til en sådan kommission, og en sådan myndighed vil der normalt kun være behov for, hvor der bl. a. kan være tale om påståede fejl eller påstået misbrug fra ministres og fra myndigheders side. En sådan påstand

har forslagsstillerne imidlertid afholdt sig fra at fremføre i det foreliggende tilfælde, og det er sikkert også klogt af forslagsstillerne at have undladt noget sådant.

Skulle der være ønske her i tinget om en undersøgelse af visse spørgsmål, så mener jeg, som jeg allerede har tilkendegivet, at en sådan undersøgelse jo kan finde sted på almindeligt udvalgsplan. Jeg er da ikke i tvivl om, at ministeren til enhver tid vil være indstillet på at give udvalget de redegørelser, som udvalget måtte ønske. Allerede af den grund mener jeg også, at forslagsstillerne bliver nødsaget til at erkende, at der ikke i det foreliggende tilfælde findes nogen form for begrundelse for at nedsætte en parlamentarisk kommission.

Træff (FP):

Vi i fremskridtspartiet finder, at det er et udmærket forslag, og kan tilslutte os det fuldt ud. En parlamentarisk kommission er i dette tilfælde et velegnet instrument til at undersøge de forhold, der er omtalt, og vi mener, den bør komme til ære og værdighed igen. Kommissionens kommissorium bør vel udformes i undervisningsudvalget og ikke, som den forrige taler mente, i udvalget for forretningsordenen, og vi agter at stemme herfor. Jeg skal kun sige, at med hensyn til kommissoriet har vi nogle mindre ønsker, men ellers kan vi tilslutte os forslaget fuldt og helt.

Enggaard (V):

Dette forslag fra det konservative folkeparti er et usædvanligt forslag. Det er heldigvis ikke hverdagskost i folketinget, at der stilles forslag om at nedsætte parlamentariske kommissioner i henhold til grundlovens § 51. Det er da også venstres opfattelse, at en sådan udvej bør forbeholdes særlige situationer. Opgøret i 1945 efter besættelsestidens unormale periode er et oplagt eksempel, Albertisagen i 1908 er det vel også. Ellers må eksemplerne mest hentes fra tiden før systemskiftet, hvor der herskede et spændt forhold mellem folketing og regering. Med det gode forhold, som nu findes, er der ingen anledning til at tro, at den til enhver tid siddende undervisningsminister ikke skulle være lige så interesseret i at belyse forholdene ved den højere uddannelse som det mest interesserede medlem af tin-

[Enggaard.]

get. Det ville derfor være betænkeligt at lade en sædvanlig undersøgelse af forholdene på et område med henblik på en senere lovgivning, f. eks. om adgangsbegrænsning, ske på en så dramatisk måde. Vi nærer frygt for, at man i så fald fra anden side ville ønske parlamentariske kommissioner om andre ganske normale lovområder, og dette ville være en uheldig praksis.

Med indførelsen af stående udvalg i folketinget må det være naturligt, at en opgave som den foreslåede udføres i undervisningsudvalget. Den forestående sommerperiode skulle desuden betinge, at udvalget, om det ønskes, kan fordybe sig i området uden at kollidere med det igangværende lovstof, som må forventes afviklet, inden tinget slutter denne møderække.

Det må understreges, at denne principielle holdning til forslaget ikke betyder, at venstre ikke skulle være interesseret i, at de foreslåede områder under den højere uddannelse bliver belyst, det er vi naturligvis i høj grad.

Vi mener, at forslaget, om man skulle ønske udvalgsbehandling af det, efter sin karakter bør henvises til udvalget for forretningsordenen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil på mit partis vegne afvise forslaget, som efter vor opfattelse skyder helt ved siden af de reelle problemer. Det er ikke en tilbageskuende undersøgelse af et handlingsforløb, der er brug for — det synes jeg vi kan overlade til historikerne — det er en fremadrettet debat om den fremtidige indretning af de højere uddannelser. En sådan debat vil der være alle muligheder for at føre netop i denne uge, hvor den højere uddannelses problemer jo kommer til debat på basis af et ret omfattende materiale.

I princippet må parlamentariske kommissioner reserveres til de helt sjældne begivenheder. Det har været en sjældenhed, og det bør også være det for fremtiden. Jeg er noget forundret over forslaget, sådan som det

foreligger. Der vil være alle muligheder for debat om den højere uddannelses forhold. Der vil også være muligheder for at fremføre al den kritik, man kan finde på, af, hvorledes lovene er blevet administreret, og af de bevillinger, der er blevet givet, så jeg ser intet behov for en parlamentarisk kommission.

Hvis dette forslag ønskes til udvalgsbehandling, så må jeg anbefale, at det behandles i udvalget for forretningsordenen.

Ingolf Knudsen (CD):

Vi mener, at intentionerne, der ligger bag det konservative forslag, i mangt og meget kan synes at være rigtige, idet vi mener, at der vel på mange områder er forhold på vore universiteter, som på en eller anden vis bør kulegraves, men vi er ikke enige i det forslag, som er fremsat, idet vi er bange for, at en kommission af den art, som der er stillet forslag om, kan komme til at virke som en instans, der skal placere ansvar og skyld, og som skal kulegrave fortiden. Desuden mener vi ikke, at dette arbejde kan færdiggøres inden for en rimelig tid. Mit parti er tilhænger af, at vi stopper op og ser fremad og prøver på at få formuleret nogle positive løsningsforslag med hensyn til de videregående uddannelser, og derfor kan vi ikke gå ind for det konservative forslag.

Morten Lange (SF):

Da der ikke foreligger noget oplyst for mig og mit parti om, at de tidligere undervisningsministre burde slæbes for rigsret, og da den nu siddende undervisningsminister i hvert fald endnu ikke har pådraget sig et sådant ansvar, kan vi ikke tilslutte os forslaget. Vi kan det specielt heller ikke efter at have læst bemærkningerne om en sådan kommissions opgaver, hvor det drejer sig om at undersøge de sidste ti års planlægning. Den har indtil bevidstløshed været bearbejdet i dette folketing. Af mange forskellige grunde har spørgsmålet været behandlet en række gange; det materiale, folketinget besidder i sit arkiv, indeholder en sådan dokumentation, at bare det at få det

[Morten Lange.]

læst én gang til må være en bekymrende ting. Men der er intet i den forbindelse, der er uoplyst.

Det samme gælder med et lidt andet indhold spørgsmålet om bevillingernes effektivitet. Det har vi et revisionsdepartement til at tage sig af. Det er den statssekretær, vi følger her, og medmindre ordføreren for forslagsstillerne om lidt vil komme op og forklare, at revisionsdepartementerne er blevet på det grusomste omgæet og omkørt, så er der heller ikke meget at sige i den sag til støtte for forslaget.

Med hensyn til det sidste og meget specielle forhold, man vil have taget op, en undersøgelse af studiernes faglige niveau, kan jeg blot for sjovs skyld referere til, at jeg har just været med til en diskussion i en kompetent forsamling om det, hvor man meget interesseret spurgte, om der var nogen, der kunne fastlægge en relevant parameter — som det hedder i den forsamling. Det kunne man ikke.

Jeg anser forslaget for at være en misforståelse fra sin skabelse. Jeg kan kun finde én positiv ting i det, og det er en overordentlig fredsommelig fortolkning, nemlig at det konservative folkeparti interesserer sig for den højere undervisning, og i den forbindelse skal jeg være lidt mildere, end jeg ellers ville have været. Hvis jeg havde vurderet det bare lidt anderledes, så ville jeg have sagt, det var en ganske unødvendig provokation.

Under alle omstændigheder bør forslaget oversendes til udvalget for forretningsordenen, for det drejer sig om forretningsordenen og ikke om sagens indhold.

Christensen (KrF):

Vi deler i kristeligt folkeparti det konservative folkepartis dybe bekymring over udviklingen inden for de højere uddannelser. Det er en bekymring, som for vores vedkommende har sin baggrund i usikkerhed med hensyn til disse uddannelsers niveau, effektivitet, kvalitet. Vi mener derfor, det er rigtigt, at der foretages en undersøgelse af disse forhold. Vi er derfor enige i principperne bag forslaget, men vi er skeptiske over for at lade en sådan undersøgelse foregå på nuværende tidspunkt uden om folketingets undervisningsudvalg.

Vi er også skeptiske over for de udgifter, der kan være forbundet med en sådan undersøgelse, og vi vil gerne have drøftet i udvalget, om undervisningsudvalget kan nå frem til det resultat, vi ønsker at nå frem til. Ud fra den betragtning vil vi gerne tilsige vores positive medvirken til at drøfte forslaget, hvad enten det nu bliver i undervisningsudvalget eller i forretningsordensudvalget.

Freddy Madsen (DKP):

Vi finder ikke, at der er problemer i den højere uddannelse, som ikke kan løses gennem debatter her i tinget og i folketingets undervisningsudvalg. Jeg skal blot benytte anledningen til endnu en gang at beklage, at ikke samtlige partier i folketinget er med i de faste udvalg og altså heller ikke i undervisningsudvalget. Vi mener ikke, at der er brug for at nedsætte en parlamentarisk kommission omkring de højere uddannelser, og må afvise forslaget.

Flygaard (DR):

Der kan ikke være nogen tvivl om, at de spørgsmål, som det konservative folkepartis forslag til folketingsbeslutning berører, er centrale spørgsmål i den uddannelsespolitiske debat. Det ligger vel forudsætningsvis i det konservative forslag til folketingsbeslutning, at udviklingen på det uddannelsesmæssige område, det uddannelsespolitiske område, måske er løbet løbsk. Med hensyn til substansen i det konservative forslag er vi nok fra retsforbundets side ikke uenige med det konservative folkeparti. Det er ønskeligt, at der på det uddannelsespolitiske område skabes en afklaring. Deri ligger ikke, at vi er enige med det konservative folkeparti om, hvilken uddannelsespolitik der rent faktisk skal føres.

Vi kan fra mit partis side ikke tiltræde forslaget om, at det skal ske via nedsættelse af en parlamentarisk kommission. Dels kan man pege på, at et kommissionsarbejde normalt vil være meget lukket, dels kan man pege på, at en sådan kommission arbejder meget langsomt. De fleste erindrer nok, hvad en vis person gjorde, når han ville have, at der ingenting skulle ske. Det er vi også bange for kan ske her. Jeg tror, det med den fornødne vilje fra flere sider er muligt at nå et godt stykke vej i undervis-

[Flygaard.]

ningsudvalget. Jeg tror, man skal være meget forsigtig med at overvurdere den betydning, det kan have at opnå en uafhængighed af ministeren, en uafhængighed, som det er min personlige opfattelse at man i høj grad har i udvalget. Jeg gad nok se den minister, der ville modsætte sig seriøse undersøgelser. I en tid, hvor man taler så meget om, at vi kommer hinanden ved, tror jeg egentlig, at det ville være langt mere udbytterigt, om man i passende omfang foranstaltede offentlige høringer, som alle kunne få adgang til at følge, f. eks. igennem fjernsynet.

Med disse bemærkninger skal jeg fra mit partis side tilsige et vellykkelig behandling af de intentioner, der ligger til grund for det konservative folkepartis forslag, men jeg kan altså ikke på mit partis vegne støtte forslaget om, at der nedsættes en parlamentarisk kommission.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Bendix*) (KF):

Jeg skal starte med at erklære mig enig i, at vi henviser sagen til udvalget for forretningsordenen; der synes at være en overvejende stemning for, at det er dér, et sådant forslag bør behandles, og det har jeg ikke noget at indvende imod.

Man skal jo ikke være nogen stor regnester for at finde ud af, at her var ikke noget flertal for den tanke, det konservative folkeparti har fremsat. Det har jeg omhyggeligt regnet mig frem til, at det var der ikke, og vi erkender naturligvis, at sådan forholder det sig. Men det skal ikke afholde mig fra at gøre nogle bemærkninger i forbindelse med denne sag.

Jeg må tilstå, at jeg var en smule overrasket over en række ordføreres reaktioner på dette forslag. Jeg kan ikke opfatte reaktionen som andet end præjudicerende for fremtidig diskussion om eventuel udnyttelse af parlamentariske kommissioner i dette hus' arbejde. Den udtrykte afstandtagen var så voldsom, og man indskrænkede sig så decideret til at anvende parlamentariske kommissioner i helt ekstraordinære tilfælde, at det synes at være en oplagt sag, at efter denne afvisning er det udelukket, at man kan nyttiggøre grundlovens begreb om parla-

mentariske kommissioner overhovedet i folketingets arbejde. Det er i og for sig at beklage.

Jeg vil starte med nogle få bemærkninger til den ærede ordfører for socialdemokratiet, hr. Risgaard Knudsen, som førte sine betragtninger frem med megen tyngde og alvor, men efter min opfattelse ganske tager fejl af meningen af grundlovens § 51. Jeg er naturligvis vel vidende om forhistorien til grundlovens § 51, og hvordan den har været brugt indtil nu. Vi har ved tidligere lejligheder i dette folketing diskuteret, hvad det egentlig var, der var afgørende for grundlovens fortolkning, om det var grundlovens ord eller paragraffernes forhistorie på den ene eller den anden måde. Jeg vil naturligvis ikke afvise, at paragraffernes forhistorie har en betydning, når man fortolker indholdet af paragrafferne, men det turde dog være åbenbart, at det må være sådan og er sådan, at det er ordene i paragrafferne, der er afgørende for forståelsen af dem. Jeg må måske tillade mig at citere grundlovens § 51 i dens fulde længde:

„Folketinget kan nedsætte kommissioner af sine medlemmer til at undersøge alment vigtige sager. Kommissionerne er berettigede til at fordre skriftlige eller mundtlige oplysninger såvel af private borgere som af offentlige myndigheder.“

Her står altså ikke med ét ord nogen henvisning til, at parlamentariske kommissioner specielt skal anvendes eller udelukkende kan anvendes i forbindelse med spørgsmål, hvor der kan blive tale om at gøre ministeransvar gældende. Det er ikke efter min opfattelse rimeligt at indskrænke betydningen og den mulige virkning af grundlovens § 51 til udelukkende at være en paragraf, som kan bringes i anvendelse, når ministeransvar skal gøres gældende. Der er efter min opfattelse heller ingen rimelighed i at forstå eller fortolke grundlovens § 51 på denne måde.

En række ordførere og ministeren syntes nærmest at være af den opfattelse, at i samme øjeblik begrebet parlamentarisk kommission blev anvendt, så var det ensbetydende med, at man viftede med ministeransvar. Det er der ikke på nogen som helst måde tale om. Det fremgår også ganske klart af vores forslag, af bemærkningerne til

[Bendix.]

det og af den skriftlige fremsættelsestale. Der er ikke et ord nogen af disse steder om ministeransvar, som ønskes gjort gældende.

Jeg vil godt i forbindelse med grundlovens § 51 understrege, at når vi har ønsket at anvende de parlamentariske kommissioner, så hænger det ikke mindst sammen med det forhold, at parlamentariske kommissioner adskiller sig fra almindelige folketingsudvalg derved, at de er berettiget til at fordr skriftlige eller mundtlige oplysninger såvel af private borgere som af offentlige myndigheder. Jeg og formentlig mange andre, der arbejder i dette hus, har hyppigt følt en mangel ved de almindelige, stående folketingsudvalgs muligheder for at indhente oplysninger. Det er skammeligt, at vi ved en diskussion som denne afskærer os fra at styrke de parlamentariske instrumenter, som står til dette folketinges rådighed, dels vis-à-vis den til enhver tid siddende regering, dels i forhold til en række andre myndigheder og instanser, hvis oplysninger kan være af overordentlig betydning for dette hus' arbejde.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på substansen, den undervisningspolitiske substans i denne sag. Der er, som flere har sagt det, god lejlighed til allerede i denne uge at diskutere mål og midler i forbindelse med den højere, videregående undervisning, og det skal jeg vente med til disse lejligheder henholdsvis torsdag og fredag.

Jeg skal takke for den tilslutning, der var fra en enkelt ordførers side, og for den betingede tilslutning, der var fra nogle ordførers side. Jeg skal understrege som afslutning, at vores intention med dette forslag var, at ved at anvende de parlamentariske kommissioner kunne vi medvirke til på en mere effektiv og formentlig også hurtigere måde at tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag i spørgsmålet om udviklingen inden for den højere og den videregående uddannelse.

Jeg vil sige til hr. Morten Lange og til andre ordførere, at når man gennemlæser de mange dokumenter, der knytter sig til dette fra den seneste tid og fra de foregående år, så er det karakteristisk og slående, at nok har folketinget gang efter gang fået omfattende og fyldige dokumenter vedrørende disse spørgsmål om den højere og den vide-

regående undervisning, men det er lige så karakteristisk, at folketinget sjældent eller næsten aldrig har trængt ind i de underliggende spørgsmål vedrørende udviklingen i den højere undervisning og uddannelse. Det har ustandselig været sådan, at folketinget har koncentreret sig i denne diskussion omkring spørgsmål som placering af universitetscentre og den slags sager, men næsten aldrig har man trængt ind i de underliggende spørgsmål. Det er formentlig det, som er årsag til, at vi på nuværende tidspunkt har kunnet se en udvikling inden for den højere og den videregående undervisning, som vist meget få i dette hus er tilfredse med, og som mange i dette hus er overraskede over.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg forstod på de bemærkninger, som hr. Bendix fremsatte, at hr. Bendix fandt, at jeg med mine bemærkninger her i dag fuldstændig har taget fejl af meningen med grundlovens § 51. Det er jo en påstand fra hr. Bendix' side, det er ligefrem en stærk påstand fra hr. Bendix' side. Jeg vil imidlertid vove at hævde, at der her er tale om en ubegrundet påstand fra hr. Bendix' side. Såfremt hr. Bendix og såfremt de øvrige forslagsstillere i den konservative folketingsgruppe ville gøre sig — for det forstår jeg har ikke været tilfældet — den ulejlighed at gennemgå behandlingen af de forslag, der op gennem årene har været fremsat om nedsættelse af parlamentariske kommissioner, så ville såvel hr. Bendix som de øvrige forslagsstillere fra konservativ side få bekræftet, at jeg her i dag med mine bemærkninger har udtalt mig i fuld overensstemmelse med, hvad der op gennem årene her i folketinget har været tanken med nedsættelse af parlamentariske kommissioner.

Träff (FP):

Jeg skal her igen tilslutte mig det, hr. Bendix sagde om grundlovens § 51. Jeg tror, de fleste ordførere har overfortolket den. Vi kan helt tilslutte os, at man skal anvende parlamentariske kommissioner i vigtige sager til oplysning for folketinget.

Vi mener, at denne sag bør have i undervisningsudvalget af to grunde. For det første fordi den ekspertise, de forskellige partier har på dette felt, er samlet dér, det er en

[Tråff.]

rimelig grund til at sende den derhen. For det andet for at der ikke skal indtræffe — skal vi sige nogen misforståelser mellem en eventuel kommission og dette udvalg. Derfor vil jeg bede om støtte til, at man får anbragt denne sag i undervisningsudvalget.

Morten Lange (SF):

Jeg forstod på hr. Bendix, at han ventede ikke nogen rigsretssager i denne anledning — det var da godt. I øvrigt forstod jeg ikke et hak af, hvad vi egentlig skulle med denne kommission, for det er ikke lykkedes mig at fatte noget som helst, den skulle foretage sig, som undervisningsudvalget ikke kunne foretage på bedste vis.

Vi har nu stående udvalg. Det havde man ikke, dengang man skrev grundloven. Da kunne man vel også nok nedsætte et ad hoc-udvalg, hvis man ville. Informationer af den type, som parlamentariske kommissioner skal kunne få fat i, har vi hidtil i undervisningsspørgsmål fået til overflod; jeg ser ikke nogen, der i særlig grad mangler, så jeg synes, forslaget er inderlig overflødigt.

Hr. Tråff mente, at skulle sagen fremmes, så skulle det være igennem undervisningsudvalget. Hvis der overhovedet er mening i forslaget — hvilket man stærkt kan betvivle — så er det vel lige så meget kritisk vendt mod undervisningsudvalget, som i så fald skulle forberede en sag om, at det selv skulle hænges. Dette vil jeg anse for at være en særpræget udvikling i dansk retsliv.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bendix) (KF):

Jeg kan ikke undlade at gøre en ekstra bemærkning til hr. Risgaard Knudsen, som jo var af den opfattelse, at jeg ikke blot var kommet med en påstand, men det var ligefrem en stærk påstand, og det var endog efter hr. Risgaard Knudsens opfattelse en uberettiget påstand. Så kan det bogstavelig talt ikke blive værre, det er jeg fuldt ud på det rene med, når jeg vurderer efter hr. Risgaard Knudsens sædvanlige stemmeføring. Hvad var det egentlig, som var så uberettiget? Ja, det uberettigede var altså, at jeg hævdede, at hr. Risgaard Knudsen gav grundlovens § 51 en for indskrænkende fortolkning. Det fandt hr. Risgaard Knudsen så anledning til at gå op og udbygge nær-

mere i anden omgang ved at sige, at når man så på alle de tidligere lejligheder, hvor der har været tale om at nedsætte en parlamentarisk kommission i detts hus, ja, så var hr. Risgaard Knudsen i den allerbedste overensstemmelse med de fremsatte bemærkninger ved disse tidligere lejligheder. Det finder jeg er et svært konservativt standpunkt, som jeg vil have ondt ved at tilslutte mig, for det er jo ensbetydende med, at muligheden for at lave forandringer, ændringer, nyvurderinger i forbindelse med dette hus' arbejdsform stort set afskæres, og jeg finder mig ikke altid overbevist om, at dette hus udstyrer sig selv med de parlamentariske instrumenter, som dette hus fortjener at have.

Hr. Morten Lange henviser til, at de ønskede undersøgelser særdeles vel kan foregå i undervisningsudvalget. Det kommer de altså til, men det vil nok vise sig, når hr. Morten Lange og jeg mødes ved næste korsvej, at vi da vil få lettere ved at blive enige om, at undervisningsudvalget ikke i alle henseender opfylder de ønsker, vi kunne have.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg kan forstå på hr. Bendix' sidste bemærkning, at der nu hos de konservative i modsætning til tidligere er tale om nytænkning.

Nu skal vi, hvis jeg husker rigtigt, ikke længere tilbage end til 1964—65-samlingen, hvor vi også havde et forslag til nedsættelse af en parlamentarisk kommission til behandling her i salen. Det var et forslag, der vedrørte NATO, og husker jeg rigtigt, så var de konservatives ordfører ved den lejlighed det daværende medlem af den konservative gruppe hr. Erik Kragh. Jeg tror, at hr. Bendix skulle slå efter i Folketingstidende vedrørende denne forhandling. Så vil hr. Bendix få bekræftet, hvordan man hidtil fra konservativ side har set på spørgsmålet om nedsættelse af parlamentariske kommissioner i princippet.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Bendix) (KF):

Jeg skal ikke yppe unødigt trætte omkring

[Bendix.]

denne sag, da udfaldet er så temmelig afklaret på nuværende tidspunkt. Jeg skal dog bare gøre den afsluttende bemærkning for mit vedkommende til hr. Risgaard Knudsen, at det kan dog vel ikke være hr. Risgaard Knudsens opfattelse og mening, at fordi det er sådan, at det konservative folkeparti har haft en ordfører i en sag om eventuel nedsættelse af en parlamentarisk kommission, som var til behandling i samlingen 1964-65, så skal jeg og den konservative folketingsgruppe for evig tid være bundet til den opfattelse, som måtte være blevet gjort gældende i den sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget for forretningsordenen. Hr. Träff har foreslået, at det henvises til undervisningsudvalget. Der vil være at foretage afstemning.

Formandens forslag om at henvise forslaget til folketingsbeslutning til udvalget for forretningsordenen

vedtoges med 75 stemmer mod 22.

Dermed bortfaldt *Träffs* forslag om at henvise forslaget til folketingsbeslutning til undervisningsudvalget.

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra 17 medlemmer har jeg modtaget anmodning om, at den af undervisningsministeren den 19. april givne skriftlige redegørelse for situationen omkring de højere og andre videregående uddannelser må blive sat til forhandling i tinget.

Redegørelsen vil herefter komme til forhandling torsdag den 25. april.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udenrigsudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen

Ny stedf.: Flemming Jensen

Undervisningsudvalget:

Udtræder: Knud Thomsen

Ny stedf.: Flemming Jensen

Folketingets valutaudvalg:

Udtræder: Knud Thomsen

Nyt medl.: Flemming Jensen

Udvalget angående videnskabelig forskning:

Udtræder: Knud Thomsen

Nyt medl.: Flemming Jensen

Retsudvalget:

Udtræder: Gede

Ny stedf.: Lindholt

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 24. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Maigaard.*
- 2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Maigaard.*
- 3) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Kurt Brauer.*
- 4) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kurt Brauer.*
- 5) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 6) *Spørgsmål til ministrene.*
- 7) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget [af Poul Boeg m. fl.].
- 8) *Første behandling af:*
Forslag til lov om investeringskonti [af Simonsen m. fl.].